

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
Механіко-технологічний факультет
НДІ техніки і технологій

Представництво Польської академії наук в Києві
Відділення в Любліні Польської академії наук
Академія інженерних наук України
Українська асоціація аграрних інженерів

***ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
XIX МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ, НАУКОВИХ
СПІВРОБІТНИКІВ ТА АСПІРАНТІВ***

***«Проблеми та перспективи розвитку технічних та
біоенергетичних систем природокористування»***

(25–29 березня 2019 року)

***присвячену 205-річчю з дня народження Т.Г. Шевченка
під гаслом «І чужому навчайтесь, й свого не цурайтесь...»***

Київ – 2019

УДК 331.452:631

АНАЛІЗ ПРИЧИН ТРАВМУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ НА МЕХАНІЗОВАНИХ ПРОЦЕСАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

*Мотрич М. М., кандидат технічних наук
Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Серед професій сільськогосподарського виробництва найнебезпечнішою залишається професія механізатора (тракториста-машиніста), адже ресурс наявного в Україні машинно-тракторного парку, згідно з багатьма оцінками технічного стану близький до вичерпання. Ця оцінка стосується не так великих сільськогосподарських підприємств, що все ж таки інколи мають можливість залучати нову, наприклад придбану за умов лізингу, зарубіжну техніку, як більшості орендних чи фермерських господарств, що продовжують експлуатувати сільськогосподарські машини, виготовлені 15-20 років тому. Наявний парк сільськогосподарської техніки України є фізично і морально застарілим, ступінь зношення машин і механізмів, обумовлена їх роботою за високих рівнів перевантаження протягом тривалого періоду, досягає 90-95 %, техніку, як правило, не ремонтують у спеціалізованих майстернях, а тому при ремонтах не відновлюють елементи, що визначають безпеку сільськогосподарського агрегату. Зокрема, середній період експлуатації

тракторів в Україні вже перевершив 10 рік (згідно з ТУ ресурс тракторів не переважає 8-10 років), що становить реальну загрозу травмування механізаторів. І якщо безпосередньо наявні у деталях мобільних сільськогосподарських машин пошкодження часто не є причинами нещасних випадків з важкими наслідками, то необхідність виконання ремонтних робіт у польових умовах часто призводить до травмування, адже ремонтування техніки в полі у стислі терміни ненавченими працівниками як правило відбувається з порушенням норм охорони праці.

До того ж, польові механізовані виробничі процеси із застосуванням високоенергетичної сільськогосподарської техніки потрібно розглядати як виконання робіт за небезпечних умов, адже часто механізатор залишається один на один з агрегатом, що є джерелом багатьох небезпек, який може у будь-який момент спровокувати працівника на виконання дій, що не відповідають вимогам безпеки. Так, зокрема механізатору доводиться працювати протягом 7-8 і більше годин, у темний час доби, на віддалених полях, схилах, за несприятливих погодних умов, зазнаючи негативного впливу високих рівнів вібрації, шуму та інших чинників, що призводить до втомлення.

Потрібно зрозуміти, що навіть робота на сучасних вітчизняних чи закордонних сільськогосподарських машинах може призвести до аварійних ситуацій та травмування працівників через конструкційні (щодо безпеки та надійності) недоліки, організаційні прорахунки керівників господарств у виконанні технологічних процесів, низький рівень навчання та засвоєння працівниками безпечних методів роботи.